

به نام خدا

شیوه نامه اجرایی ارزشیابی فرایندمحور

مقدمه

برای ایجاد تحول در سیستم سنجش ارزشیابی باید جایگاه و اهمیت آن را به درستی بشناسیم و آن را به گونه ای طراحی و اجرا نماییم که با دیدگاه های تحولی در نظام سنجش ارزشیابی پویا و رشد دهنده همسو و هماهنگ باشد و باعث ارتقای سطح آموزش شود. امروزه بر اثر پیشرفت روز افزون علوم و تکنولوژی و دگرگون شدن مفهوم آموزش و پرورش نقش ارزشیابی تغییر نموده و عامل کشف کننده و شناساننده تواناییها و استعدادهای دانش آموزان و آماده سازی آنان برای شرکت در فعالیت های سازنده جوامع پویا ی انسانی تبدیل گشته است. جامعه امروز متفاوت با دیروز است بر همین اساس نیز نیاز به ابزارهایی جدید برای ارزشیابی ضروری و غیر قابل انکار می باشد. در همین راستا دبیرخانه کشوری کیفیت بخشی به فرایند آموزش درس مطالعات اجتماعی با همکاری و تایید دفتر آموزش متوسطه دوره اول و سرگروه های سراسر کشور اقدام به برگزاری فراخوان شیوه های اجرایی ارزشیابی فرایندمحور (تکوینی) براساس اهداف سند برنامه درسی ملی بند(۲-۱۹) نموده است. امید است مسئولین ذی ربط اهتمام لازم را در اجرای هرچه بهتر و کارآمد تر آن مبذول نمایند.

اهداف

- ۱- با توجه به تحول بنیادین در آموزش و پرورش و تغییر محتوای کتب درسی ، تغییر نگرش در رویه ارزشیابی ضروری می باشد.
- ۲- فراهم نمودن زمینه اصلاح و تعدیل برنامه های تدریس و ارزشیابی معلمان.
- ۳- رشد و پیشرفت فراگیران از طریق سنجش معتبر و معنا دار .
- ۴- تعمیم ایده ها و ابتکارات سایر دبیران در زمینه ارزشیابی فرایندمحور.

۵-تهیه انواع چک لیست ها وشاخص های ارزشیابی فرآیندمحور وسوالات عملکردی ومفهومی.

کمیته اجرایی استانی

-معاون آموزش متوسطه

-رئیس گروه تکنولوژی وگروه های آموزشی

-رئیس گروه آموزش متوسطه دوره اول

-رئیس سنجش وارزشیابی

-سرگروه های درسی مربوطه

وظایف کمیته اجرایی

-پیگیری در خصوص ارسال شیوه نامه ودستوالعمل مربوط به آن به مناطق

-برگزاری کارگاه و دوره آموزشی ضمن خدمت برای دبیران این رشته.

-ایجاد بستر مناسب جهت حمایت وتشویق همکاران برای اجرای عملی ارزشیابی فرآیندمحوردرکلاس.

-پیگیری ونظارت بر اجرای طرح وگزارش به دفتر دبیرخانه ودفتر آموزش متوسطه دوره اول

برنامه زمان بندی واجرا

شرح فعالیت	زمان اجرا
تشکیل کمیته اجرایی دراستان وارسال شیوه نامه از ادارات کل به مناطق ومدارس	تا پایان آبان ۹۵
برگزاری کارگاه و دوره ضمن خدمت در سطح استان	تا بهمن ۹۵
نظارت بر اجرای عملی در کلاس درس وجمع آوری آثار دبیران در زمینه ارزشیابی فرایندمحور	تا ۱۰ اردیبهشت ۹۶
تشویق دبیران فعال در زمینه اجرای ارزشیابی فرایندمحور و آثار برتر استانی توسط مدیرکل استان	خرداد ماه ۹۶
معرفی اثر برتر استانی در زمینه اجرای ارزشیابی فرایندمحور به دبیرخانه کشوری مطالعات اجتماعی	حد اکثر تا ۱۰ خرداد ماه ۹۶
تشویق آثار برتر استان ها از طرف مدیرکل دفتر دوره اول متوسطه	تیر ماه ۹۶

نحوه اجرا

چند سالی است که بحث ارزشیابی فرایندمحور (مستمر، تکوینی) در نظام آموزش ایران مطرح گردیده است؛ از آنجا که نمرات این ارزشیابی نیمی از نمرات کارنامه ی دانش آموزان را تشکیل می دهد، لازم است که ابزارهای این نوع ارزشیابی برای معلمان و دبیران نیز معرفی گردد. به نظر می رسد که این ابزارها برای آنها کاملاً شناخته شده نیست و عمدتاً به چندین آزمون عینی و تشریحی و پرسش های شفاهی و گاهی ارائه ی مقاله و انجام چند آزمایش محدود می شود و نگاه درستی به این رویکرد در نظام آموزشی چه از نظر مبانی نظری و چه از نظر کاربردی صورت نگرفته است و بدون آنکه مربیان و دبیران، آموزشی در این خصوص دیده باشند و ابزارهای آن را شناسایی کرده و شیوه ی به کارگیری آن را بدانند، مجبورند چند نمره را ماهانه و مستمر برای

دانش‌آموزان به کادر دفتری مدرسه تحویل دهند. چون ارزشیابی پیشرفت تربیتی و تحصیلی فرآیندمحور: جمع آوری و تحلیل نظام دارشواهد درباره فرآیند دستیابی یادگیرنده به مراتبی از شایستگی هایانتایج یادگیری به منظور قضاوت واریه ی بازخورد برای اصلاح وهدایت عملکرد درطول پایه/دوره تحصیلی می باشد.لذاهدف این برنامه گسترش و اشاعه این نوع ارزشیابی بصورت کاربردی در همه کلاس های درس است.

سرگروه های محترم با همکاری دبیران بابرگزاری کارگاه های استانی و منطقه ای و دوره ضمن خدمت شیوه های ارزشیابی فرآیندمحور زیرارابه همکاران آموزش داده ونتایج رابه همراه مستندات به دبیرخانه ارسال نمایند.

شاخص ها ،چک لیست ها وملاک های ارزشیابی فرآیندمحور شامل:

-چک لیست های مربوط به ارزشیابی توسط والدین ،خود سنجی، شرکت در فعالیت های کلاسی ،همکاری در کار گروهی و....

-شاخص های مربوط به تحقیق وپژوهش

-سیاهه رفتار دانش آموز ومشاهده رفتار او(نگرشی)

-ابزارها وملاک های ارزیابی ازپوشه کار ،فعالیت های عملی ،روزنامه دیواری و.....

-شاخص های فعالیت های خارج ازکلاس

-بازدید علمی ونوشتن گزارش

-مصاحبه وتهیه گزارش

-دست ورزی وکارعملی

-طراحی آزمون های عملکردی و مفهومی که علاوه بر رعایت اصول فنی و ادبی، باید قدرت و توان تجزیه و تحلیل و استنباط و ادراک دانش آموزان را تقویت کند. که پاسخ گویی به آن ها مستلزم شرایط موجود و پیش بینی نتایج و پیا مدهای آن ها باشند

-سرگروه های محترم ضمن بازدید از چگونگی اجرای عملی طرح ارزشیابی فرآیندمحور در کلاس ها، و تشویق دبیران در استان، اثر برتر هر استان (یک نفر) را به همراه مشخصات فردی و مستندات اثر به دبیرخانه کشوری مطالعات اجتماعی طبق جدول زمانبندی شده ارسال نمایند.

صدور تقدیر نامه

- آثار برتر استان توسط مدیر کل آموزش و پرورش هر استان تقدیر بعمل آید.

- آثار برتر کشوری توسط مدیر کل دفتر آموزش دوره اول متوسطه تشویق خواهند شد.

مخاطبان

همه ی دبیران علوم اجتماعی متوسطه دوره اول و دبیران غیر تخصصی که حداقل ۶ ساعت به صورت موظف به تدریس ان درس اشتغال دارند

فرم ارزیابی شاخص ها ، ملاک ها و ابزارهای ارزشیابی فرآیندمحور سال تحصیلی ۹۶-۹۵

شماره تماس				پایه	شهر/منطقه	استان	کدپرسنلی	نام و نام خانوادگی	
امتیاز کسب شده				شاخص ها و ملاک های مورد انتظار					ردیف
ضعیف (۱)	خوب (۲)	خیلی خوب (۴)	عالی (۶)						
				۱ در طراحی چک لیست ها و ابزارها تا چه میزان به فعالیت های گروهی و دانش آموز محوری توجه شده است.					
				۲ ابزارهای سنجش پیش بینی شده با ارزشیابی فرآیندمحور درس مطالعات اجتماعی مرتبط باشد.					
				۳ میزان خلاقیت و نوآوری در تهیه ملاک ها و شاخص های ارزشیابی فرآیندمحور					
				۴ در شاخص های در نظر گرفته شده تا چه حد به ارزشیابی از حیثه های نگرشی و مهارتی توجه شده است.					
				۵ آیا شاخص ها و ابزارهای تهیه شده قابلیت اجرا دارند.					
				۶ زمینه سنجش توانایی های مختلف دانش آموزان را فراهم نموده است.					
				۷ به اهداف و انتظارات اصل یادگیری در ارزشیابی توجه شده است.					
				۸ تا چه حد از ابزار های متنوع در ارزشیابی فرآیندمحور استفاده شده است.					
				۹ تا چه میزان زمینه ترغیب و تشویق دانش آموزان به فعالیت را فراهم نموده است.					
				۱۰ تا چه میزان به همکاری و نقش خانواده ها در ارزشیابی از دانش آموزان توجه شده است.					
				۱۱ در طراحی آزمون های عملکردی آموخته های فراگیر را درحیطه های مختلف در عمل به کار می گیرد.					
				۱۲ آیدار آزمون عملکردی فراگیر نشان می دهد که تا چه اندازه در کاربرد آموخته ها تواناست.					
				۱۳ بیان روشن مفهوم در قالب عملکرد قابل فهم بودن برای دانش آموز					
				۱۴ فعال نمودن عملکردهایی چون جستجو کردن، تحقیق و ترکیب اطلاعات دانش آموز					
				۱۵ انتخاب ابزار ها و شاخص ها به گونه ای می باشد ، که جوانب امر از جمله ملاحظات اقتصادی، زمانی، انسانی، عملی و غیره در آنها منظور شده است.					
جمع کل ۹۰ امتیاز				به عدد () به حروف ()					
				نام و نام خانوادگی ارزیاب اول سمت امضا					
				نام و نام خانوادگی ارزیاب دوم سمت امضا					

دبیرخانه کشوری کیفیت بخشی به فرایند درس مطالعات اجتماعی